

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ПАТОФІЗІОЛОГІЯ**

для здобувачів вищої освіти 2 курсу денної форми здобуття освіти
(2022-2023 р.н.)
освітньої програми «Лабораторна діагностика» (3,10 р.н.)
спеціальності «224 Технології медичної діагностики та лікування»
галузі знань «22 Охорона здоров'я»
першого Бакалаврського рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧІ

**Чікіткіна
Валентина
Василівна**

valentina.chikitkina@gmail.com

**Рибак
Вікторія
Анатоліївна**

viktoriarybak2@gmail.com

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра нормальної та патологічної фізіології.

2. Адреса: м. Харків, вул. Куликівська, 12, 3-й поверх, т. 057-706-30-66.

3. Веб-сайт: <http://pat.nuph.edu.ua/>

4. Інформація про викладачів:

Чікіткіна Валентина Василівна

Кандидат біологічних наук, доцент кафедри нормальної та патологічної фізіології Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – 33 роки, досвід науково-педагогічної діяльності – 18 років. Читає курси: «Клінічна патогістологія», «Патологічна фізіологія», «Гігієна у фармації та екологія», «Загальна гігієна», «Патологічна фізіологія тварин». Наукові інтереси: фармакологічні дослідження лікарських засобів.

Рибак Вікторія Анатоліївна

Доктор біологічних наук, професор кафедри нормальної та патологічної фізіології Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – 21 рік, досвід науково-педагогічної діяльності – 21 рік. Читає курси: «Патологічна фізіологія», «Прикладні аспекти косметологічної анатомії, фізіології та патології», «Гігієна у фармації

та екологія», «Патологічна фізіологія хвороб цивілізації». Наукові інтереси: фармакологічні дослідження лікарських засобів.

5. Консультації: відбуваються на кафедрі нормальної та патологічної фізіології відповідно графіку.

6. Анотація освітньої компоненти: освітня компонента «Патофізіологія» є обов'язковою дисципліною для спеціальності «224 Технології медичної діагностики та лікування» освітня програма «Лабораторна діагностика». Семестровий модульний контроль – диференційований залік (оцінка).

7. Мета викладання освітньої компоненти: метою вивчення освітньої компоненти «Патофізіологія» є формування у студентів глибоких теоретичних знань і практичних навичок для розуміння основних понять загальної нозології, ролі деструктивних (руйнівних) та захисно-компенсаторних явищ у розвитку хвороби, аналізу типових патологічних процесів та їх загальних закономірностей розвитку, оцінювання шкідливого впливу безсистемного і необґрунтованого застосування ліків, трактування основних засад етіологічної та патогенетичної профілактики і терапії хвороб.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Дисципліна «Патофізіологія» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **компетентностей:**

Soft-skills / Загальні компетентності (ЗК):

1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
2. Здатність до абстрактного мислення. Аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.
3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
4. Здатність спілкуватися держаною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися другою мовою.
5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

1. Здатність до розуміння предметної області патофізіології.
2. Здатність аналізувати структурно-функціональні взаємозв'язки і послідовність стадій загальнопатологічних процесів.
3. Здатність інтерпретувати патологію клітини та характеризувати загальнопатологічні процеси, що обумовлюють прояви хвороб.
4. Здатність трактувати етіологію, патогенез.
5. Здатність проводити діагностику захворювань.

9. Програмні результати навчання (ПРН):

Інтегративні кінцеві *програмні результати навчання* (ПРН), формуванню яких сприяє освітня компонента:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності в галузі лабораторної медицини, що передбачає застосування теоретичних основ і методів морфологічної діагностики з метою комплексної оцінки стану пацієнтів.

10. Статус освітньої компоненти: Обов'язкова

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Анатомія людини», «Нормальна фізіологія», «Біологія», «Генетика», «Цитологія», «Гістологія, цитологія та ембріологія», «Біохімія», «Мікробіологія».

12. Обсяг освітньої компоненти: 3,5 кредити ЕКТС: 84 години аудиторних занять, з них – 21 година лекцій, 63 години практичних занять, 77 годин самостійної роботи.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти:

Зміст освітньої компоненти:

Модуль 1. Загальна патологічна фізіологія. Патологічна фізіологія органів та систем.

Змістовий модуль 1. Загальна патологічна фізіологія.

Тема 1. Предмет і завдання патологічної фізіології. Основні поняття загальної нозології.

Тема 2. Порушення периферичного кровообігу.

Тема 3. Запалення.

Тема 4. Алергія.

Тема 5. Гарячка.

Тема 6. Гіпоксія.

Тема 7. Порушення метаболізму вуглеводів. Цукровий діабет. Ускладнення.

Тема 8. Порушення метаболізму білків та жирів. Порушення водно-електролітного балансу.

Тема 9. Патологічна фізіологія тканинного росту. Гіпертрофія. Атрофія. Дистрофія. Патологічна фізіологія тканинного росту. Пухлини. Патологічна фізіологія невідкладних станів.

Змістовий модульний контроль 1

Змістовий модуль 2. Патологічна фізіологія органів та систем.

Тема 10. Патологічна фізіологія системи червоної крові.

Тема 11. Патологічна фізіологія системи білої крові.

Тема 12. Патологічна фізіологія системи зсідання крові.

Тема 13. Патологічна фізіологія серця.

Тема 14. Патологічна фізіологія судинної системи. Атеросклероз. Гіпертонічна хвороба.

Тема 15. Патологічна фізіологія органів травлення.

Тема 16. Патологічна фізіологія печінки та жовчовивідної системи.

Тема 17. Патофізіологія дихальної системи.

Тема 18. Патофізіологія нирок та сечовидільної системи.

Тема 19. Патологічна фізіологія ендокринної системи.

Тема 20. Патологічна фізіологія нервової системи.

Змістовий модульний контроль 1

14. Види та форми контролю:

Види та форми контролю:

Поточний контроль: Робота на занятті під час розбору теми; усне/письмове опитування (індивідуальне – відповіді на питання за вмістом вивченого матеріалу; фронтальне – розподілення вивченого матеріалу на відносно дрібні питання, щоб перевірити знання більшості кількості студентів); тестування; виконання завдань для самостійного рішення під час практичного/семінарського заняття; відпрацювання практичних навичок; опрацювання тем, що відносяться до самостійної роботи.

Контроль змістових модулів: письмова робота із 4 питань – 6-10 балів; вага кожного питання 1,5-2,5 балів відповідно, що відповідає оцінці 3-5.

Форма семестрового контролю: семестровий диференційований залік.
Умови допуску до контролю змістових модулів: для допуску до контролю змістового модуля 1 або змістового модулю 2 необхідна наявність мінімальної кількості балів (30 балів) за теми (заняття) змістового модулю 1 або змістового модулю 2.
Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних та семінарських занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.
 за результатами формується поточний рейтинг здобувача вищої освіти, до якого входять оцінювання практичних, семінарських занять та бали змістового контролю знань за змістовими модулями

15. Система оцінювання з освітньої компоненти:

Система оцінювання з освітньої компоненти:

Результати семестрового контролю у формі семестрового заліку оцінюються за 100-бальною, недиференційованою шкалою («зараховано», «не зараховано») та за шкалою ЕКТС.

Бали із освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Вид оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль – для змістових модулів)
Модуль 1. Загальна патологічна фізіологія. Патологічна фізіологія органів та систем	
Змістовий модуль 1. Загальна патологічна фізіологія. - оцінювання тем (1-9) (робота на заняттях 1-7): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач); - контроль змістового модуля 1 (письмова робота із 4 питань)	50 (50 %)
Змістовий модуль 2. Патологічна фізіологія органів та систем. - оцінювання тем (10-20) (робота на заняттях 8-16): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач); - контроль змістового модуля 2 (письмова робота із 4 питань)	50 (50 %)
Семестровий контроль з модуля 1	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля

16. Політика освітньої компоненти:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням

мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

<p>Обов'язкова література</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Патологічна фізіологія. Лекції. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальностей «226 Фармація, промислова фармація», «224 Технології медичної діагностики та лікування», «227 Фізична терапія, ерготерапія» / Н. М. Кононенко, В. А. Рибак, В. В. Чікіткіна, С. І. Миронченко, І. І. Шевцов, М. О. Остапець. – Х. : НФаУ, 2021. – 460 с. / – Х.: НФаУ, 2021.– 460 с. 2. Патологічна фізіологія /М. С. Регеда, А. І. Березнякова, Н. М. Кононенко та ін. / – Львів, 2015. – 490 с. 3. Практикум з патологічної фізіології для лекційних, практичних занять та позааудиторної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» освітньої програми «Фармація для іноземних студентів» / Н. М. Кононенко, М. О. Остапець, В. А. Рибак, В. В. Чікіткіна, С. І. Миронченко, І. І. Шевцов. – Х.: НФаУ, 2022. – 135 с. 4. Pathological Physiology: Manual for students of higher schools / S. I. Kryzhna, N. M. Kononenko, T. I. Tyupka, I. U. Tischenko, I. I. Shevtsov, V. A. Volkovoy, V. V. Hnatiuk. – Kharkiv : NUPh : Golden Pages, 2012. – 200 p. 5. Посібник до практичних занять з патофізіології: навч. посібник для студ. ВНЗ / А. І. Березнякова, Н. М. Кононенко, С. І. Крижна та ін. – Х.: Вид-во НФаУ:
--------------------------------------	---

	Золоті сторінки, 2006. – 384 с.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Атаман О.В. Патолофізіологія: в 2 т. Т 1. Загальна патологія: підручник для студ. вищ. мед. навч. заклад. – Вінниця: Нова книга, 2012. – 592 с. 2. Основи патофізіології за Рубінсом у 2 х томах. Умар В., Астер Д К., Аббас А. – Вид-во «Медицина». – 2020. – 532 с. 3. Патолофізіологія : підручник (ВНЗ III-IV р.а.) / М. Н. Зайко, Ю. В. Биць, М. В. Кришталь та ін. : за ред. Зайко М. Н., Биця М. В., Кришталь М. В. // Веукр. спеціал. вид. «Медицина». – 6-е вид., переробл. і доповн. – 2017. – 736 с. 4. General and clinical pathophysiology: Підручник / за заг. ред. А. В. Кубишкіна та А. І. Гоженка. – 2-ге вид. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 656 с. 5. Pathophysiology = Патолофізіологія : Підручник / Н. К. Сімеонова; за ред. В. А. Міхньова. – 2-е вид., випр.– К. : Медицина, 2015. – 544 с.
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сайт кафедри патологічної фізіології НФаУ: http://pat.nuph.edu.ua/ 2. Бібліотека НФаУ: library@nuph.edu.ua 3. Сайт дистанційного навчання: http://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/index.php?categoryid=74 4. Медична література: http://www.booksmed.com 5. Медичний портал – медична література: http://kingmed.info/media/book
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/
<p>18. Технічної програмне забезпечення освітньої компоненти: <i>муляжі внутрішніх органів (норма, патологія), таблиці, комп'ютери для тестування, пристрій мультимедійний, екран.</i></p>	